

СТРАЖНИЦЯ

ВИДАВЕЦЬ І НАЧАЛЬНИЙ
РЕДАКТОР
Др. ТАДЕЙ КОНЧИНЬСКИ

УКРАЇНСЬКА

АДРЕСА
РЕДАКЦІЇ І АДМІНІСТРАЦІЇ
Warszawa, Nowy Swiat № 41 m. 27

Місячна передплата 60 сот. — Контото поштове № 1877. — Телефон 296-40.

Велика справа земельної реформи.

Українські, як і інші селяне терплять земельний голод. Сільські господарства в бігом часу поділилися на дрібні шматки. Єсть багато таких господарств, що ніяким способом не можуть прогодувати селянської родини.

Тому вже від кількох років лунав голос селян:

— Дайте землі! Дайте варштат праці! Парцелюйте маєтки!

І голос народу не був безплідним.

Щоб задовольнити потреби працюючих мас, Уряд вніс до Союму уставу про парцеляцію маєтків.

І ось по довгих нарадах, парламентарній боротьбі й виступах преси Союм Варшавський д. 20 цього липня закінчив свою працю й ухвалив у третьому читанні уставу про Рільну Реформу. В осени Се-

нат відішле до Союму зазначену уставу з можливими своїми поправками, після чого уставу про Реформу Рільну ввійде в життя без сумніву ще перед 1 січня 1926 року.

Маєтки будуть парцелюватися. Земля переходиме до рук тих, що самі будуть на ній працювати.

Уставі, яку опрацював Варшавський Союм, можна закинути, що має вона де-які хиби, що не єсть вона досконалою в усіх своїх пунктах. Це безумовно треба визнати.

Але всеж вона краще подібних реформ в інших країнах. Вона дає можливість українському селянству поправити своє нужденне існування, побільшити кількість і площу своїх господарств, іти вперед у своєму економічному розвитку.

Головніші постанови Рільної Реформи.

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАШИХ ІНТЕРЕСІВ.

Артикул 50 уставу каже, що „парцелювані обшари перш за все повинні бути ужиті на доповнення малорільних господарств найближчих сел“. Отже земля з розпарцелюваних маєтків, довкола яких живуть українські селяне, в першу чергу буде належатися цим селянам.

До артикулу 51 Союм прийняв поправку українського клубу, що в воевідствах східних (Волинь, Полісся, Галичина й т. д.) набувати церковні землі мають виключне право тільки обивателі тої самої церкви (ісповідання), до якої перед тим належала земля.

ПАРЦЕЛЯЦІЙНІ ОБШАРИ.

Рада міністрів на внесок міністра реформ рільн. має усталити що-річно обшар, призначений на парцеляцію. На найближчі 10 років цей обшар окреслено на 200.000 гект. (360.000 моргів) річно, себ-то 3.600.000 моргів на 10 літ.

Земля, не розпарцелювана в одному році, мусить бути розпарцелювана в наступному році поза контингентом.

Щорічно до 1 січня буде оголошуватися плян парцеляційний, який буде вказувати, скільки гектарів в окремих повітах, або групах повітів має бути розпарцелювано.

На рік 1926 винятково іменний список буде оголошений до дня 10 січня 1926 р.

ЩО БУДУТЬ ПЛАТИТИ БЕЗЗЕМЕЛЬНІ.

При парцеляції земськими Урядами або Рільним Бан-

ком маєтків державних, або примусово викуплених, безземельні будуть давати задатку 5 проц., власники самостійних господарств і покупці осередків— 25 проц.; решта ціни буде розложена для безземельних і малоземельних на 40 літ, для повнорільних на 20 літ, а для покупців осередків на 5 л.

Парцелювати може також сам власник та інституція, яка має на це уповноваження.

Устава передбачає парцеляцію ординацій і дозволяє тому, хто ординацію парцелює, затримати частину задатку, за згодою Уряду, на видатки парцеляції. Суми, належні за землі ординацій, мають бути здепоновані в Польському Банкові.

ЩО ОТРИМАЮТЬ ВЛАСНИКИ.

Відносно винагородження за примусово розпарцелювані маєтки, прийнято в третьому читанні пропозицію Уряду, щоб належність була виплачувана або в 5 проц. листах ренти земської в золоті, по курсу, визначеному Урядом, не нижче 70 за 100, або половину готівкою, а половину листами ренти земської по номінальній вартості.

Виплата відбувається таким чином, що 75 проц. виплачується одночасно з поставленням внеску земського уряду що-до розміру відшкодування, а 25 проц. протягом 30 днів від управомочення постанови. Листи земської ренти будуть прийматися від осіб, що отримали їх за землю або вірятьності, на податок спадковий і маєтковий.

(Дальші постанови Рільної Реформи вмістимо в наступнім числі).

ПРО ЗАГАЛЬНИЙ ДОБРОБУТ.

Війна поспувала цілий світ. Люде перестали оцажати. Гадали, що коли що хвилини може завалитися стеля на голову та коли гроші що хвилини третять свою вартість, то оцадність є дурницею. І так було до останнього часу.

Тепер цілковито змінилися умови життя. Розночннається праця, щоб відбудувати те, що загинуло. Тепер кожний заощажений гріш є цеглинкою відбудови власного й громадського добробуту.

Мало є таких, що розуміють, як багато спричиняються

до подешевіння загального кредиту 50 гр. чи 1 злотий, зложеної у Почтовій Касі Ощадности. Коли-ж тисячі обивателів зложать по 1 злот., в касах збирається капітал, з якого може бути видана позичка господарствам і мінним та инш. Постійний приплив грошей дає можливість виплачувати тим, що хочуть свої вклади забрати.

Тому кожний у власному інтересі повинен спішити до Ощадних Кас і складати заощажений гріш. Спільними силами збудуємо загальний добробут—підставу кредиту.

Хай же ніхто не зволікає до завтра: сьогодні треба перевести в чин свою постанову.

Що казав польський міх. до 20 міл. америкахців

Міністр Скржинський поїхав до Сполучених Держав Америки на запрошення тамтешнього університету. Є він тепер гостем Президента великої Американської Республіки. На питання денниківів вясняє всі важніші справи Річпосполитої Польської.

Як повідомляють телеграми, Міністр Скржинський скористувався з радіо. Завдяки цьому винаходу, люде за тисячі верст, без дроту, можуть слухати чужі промови, прикладаючи трубку до вуха в своєму помешканні.

Як виняток віддано в розпорядження міністра станцію, якою звичайно користується президент для виголошування передвиборчих промов. Ця станція получена 312 иншими станціями, які збирають біля 20 мільонів слухачів.

Міністр розпочав з вислову задоволення з прийняття у Президента Сполучених Держав у його резиденції й з'ясування причин вдячності для цих Сполучених Держав.

СЛОВО ПРО ПОЛЬЩУ.

Сконсолідувавши свій довг матеріальний, Польща хоче пам'ятати про довг моральний перед Америкою.

Польща, яка є найбільш висуненою на схід демократичною державою, сердечними вузлами звязаною з Америкою, веде певну працю. Відбудувала знищені війною залізниці, додаючи до старих нові лінії, зайнялася розповсюдженням освіти, зрестроувала промисловість, рільництво, а також ввела здорову систему фінансову.

Зрівноважили ми не тільки бюджет, але й нашу душу, силкуючись ввести в життя ідеал справедливости. Я є радий, що можу інформувати вас про поступ в справі громадської опіки й лагодження питань, звязаних з існуванням меншости. Жиди, які складають частину меншостей, починають розуміти, що в їх власних інтересах є підтримування Польської Держави й висловлювання за уряд у великих національних справах, що дозволить полякам відповідно змінити своє відношення до жидів. Угода уряду з соймовим жидівським клубом є доказом цієї еволюції.

Наприкінці міністр звернувся з спеціальним словом до поляків, що живуть в Америці, закликаючи їх допомагати Польщі фаховими силами.

Польський миноносець затонув у Гданську

На польському миноносці „Кашуб“, який мав виїхати до Швеції, стався вибух. В наслідок цього пароплав у кілька хвилин затонув. Команда флоту негайно розпочала ратункову акцію, якою керує комендант флоту військової, командор Ури. При катастрофі загинули: Зімецький Олександр, зав. мар., Марянські Вітольд і Стемпневські — матроси; ранені Дерехневич Вітольд, Булянда Ян, Ржедзік Фелікс. Першу допомогу дала гданська „стогна“, яка прислала

на місце санітарний автомобіль, який відвозив тяжко ранених моряків до шпиталю. В даний момент водолази працюють над дослідженням внутрі миноносця.

Є невиключей замах. Але припускають, що причиною вибуху була спека. Фаховцям відомі випадки, коли в спеку в машинному відділі накоплюються гази з решток палива. Запалені гази перекидаються на збірники нафти й викликають вибух.

УРОЖАЙ МАЄМО КРАЩИЙ, НІЖ У МИНУЛОМУ РОЦІ.

Відділ економіки рільної міністерства рільництва заявляє, що цьогорічний збір жита й пшениці в цілій державі є дуже добрий.

Можно припустити, що жита буде зібрано в півтора рази більше, ніж торік, а саме біля 6,150,000 тон зерна. Приблизно такий же процент дасть пшениця, біля 1,380,000 тон зерна.

Урожай ячменю й вівса трохи слабший. Припускається, що буде зібрано стільки, що й в минулому році.

Короткі відомости з цілого тижня

Сто літунів американських летить на поміч Франції. Як повідомляє часопис „Нью-Йорк Геральд“, на-

плив американських охотників до французької повітряної флоту є такий великий, що незабаром сто американських аеропланів буде боротися на боці французів проти Абд-ель-Крима. Майор америкаський Ролльок, який їде до Марока, заявив: „Коли-б ми хотіли прийняти всіх літунів, що бажають їхати з нами, то нас було-б не сто, а п'ятьсот“.

Зарівав дочку на честь комуни. Московський комуністичний часопис „Правда“ подає про такий страшний божевільний учинок красноармейця Путятіна. В Путятіна була 9-літня донечка Наташа, яка любила молитися Богу й ходити до церкви. Батько заборонив їй вірити в Бога, бив її за те, що вона молилася, та нічого не помагало.

Отже звір-батько завів її на могилу одного комуніста, завязав їй очі, велів стати навколішках на могилі й кухонним ножом перерізав їй горло. На слідстві він заявив, що найшов під подушкою Наташі образок і вирішив, що з неї комуністки не буду. Тому й зарівав її на славу комуни!

НЕОБХІДНЕ ДЛЯ ВСІХ ГРОМАДЯН

„ВІДДІЛ ДОРУЧЕНЬ“, відкритий при часопису „Унія“, дає можливість кожному громадянині по-лагоджувати його справи приватні в Варшаві й кожній місцевості в державі без потреби виїзду й витрати великих коштів. Хто хоче: 1) розшукати адресу якої-небудь особи, 2) метрики, документи, судові вирокі, 3) де знаходиться його подання й що з ним сталося, 4) довідатись про долю родичів за кордоном, 5) має яке-небудь доручення судове, маєткове чи инше, нехай пришле 2 злотих до „ВІДДІЛУ ДОРУЧЕНЬ“ на видатки кореспондування з запитанням, після чого одержить відворотну відповідь з зазначенням видатків на поладження даної справи.

А Д Р Е С А:

„DZIAŁ ZLECEN“, dziennik „UNJA“
Warszawa, Nowy Świat 41.

Інформації в справах купівлі й т. ин. —
безплатні.

ХТО ХОЧЕ НАБУТИ

СІЯЛКИ РЯДКОВІ Й ПЛУГИ

RUD. SACKA,

Сіялки до угноїнь, борони, культиватори,
валці

CAMPBELL

Знані буквиники до конюшини

RUSTONA

Льокомотілі, парові молотильні, елеватори

Доставка з складів.

Даємо на 2 роки кредит.

Описові каталоги висилаємо безплатно.

Замовлення просимо надсилати на адресу:

„DZIAŁ ROLNICZY“ „UNJA“
Warszawa, Nowy Świat № 41.